THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario,

PUBLISHED BY

CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., Ltd.

251 - 253 Queen Street West Telephone Adelaide 8903

Subscription Rates $6 Per Year, $3.50 Six Months

Single Copy —3 cents.

Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O. Toronto Ontario

Janury 22nd 1913

א ניי פראָבלעם פאַר דער היגער אַרבייטער באַוועגונג

פאַר דער קאַנאַדער אַרבייטער באַוועגונג איז יעצט ענטשטאַנען אַ וויכטיגע פראַגע.

ד. ב. האַננאַ, דער גענעראַל־פאַרוואַלטער פון די קאַנאַדער רעגיערונגס האָט פאַראָרדענט אַז קיין אַרבייטער, וועלכער איז באַשעפטיגט ביי די רעגיערונגס־באַהנען, האָט ניט קיין רעכט צו לויפען אין ערלויבעלט צו ווערען אין פּראָווינציעלען אָדער פעדעראַלען פּאַרלאַמענט.

דער הויפּט־אַרגומענט פון דיזער פאַראָרדנונג, ווי ד. ב. האַננאַ זאָגט, איז, אַז קיין אַרבייטער וואָס איז אַן אָנגעשטעלטער פון דער רעגיערונג האָט ניט קיין רעכט צו ווערען אַ טייל פון דער רעגיערונג, ווייל אַזאַ ערשיינונג וואָלט געמוזט פאַראורזאַכן אַנאַרכיע.

אין דיזער פאַראָרדנונג איז שוין ניט מעהר פון קיין טעאָרעטישען כאַראַקטער, נאָר זי האָט שוין אַ פּראַקטישע באַדייטונג, ווי יעצט ביי זי וואָהלען פון נאָרט־אַיסט טאָראָנטאָ. אין אויך אין אייניגע אַנדערע וואָהל־דיסטריקטען וואו רעגיערונגס־אַרבייטער האָבען בדעה צו קאַנדידירען.

די פראַגע איז אַן אַלזייטיגע אין אַ קאָמפּליצירטע און האַننאַ'ס יעצטיגע פאַראָרדנונג ווערט שיין זיין לאַנג פּראַקטיצירט אין מאָנכע קאַנאַדער פראָווינצען, און פאַר דער נאָנצער קאַנאַדער אַרבייטער באַוועגונג איז בכדרום בעשאַפען געוואָרען אַ וויכטיגע פראַבלעמע.

איז נאָך דאָ אַ נאַציאָנען ליעג?

ביי דער נאַציאָנען־ליעג זיצונגען, וועלכע זענען לעצטע וואָך געהאַלטען געוואָרען אין דער בעהגישער הויפּט־שטאָדט, האָט אַ דזשיי. באַלפור ערקלערהט אַז דערווייל איז נאָך די לאַגע פון דער ליעג אַ האַפענונגסלאָזע. מיידען אַנדערע מעכטע, וועלכע זענען לעצטע אויסטהן יעצט אויסער דער ליעג, וועלען אין איהר אַרויינקומען.

האַמאַריבל באַלפור האָט קיין איינצעלהייטען ניט אָנגעגעבען, אָבער מען האָט ניט קיין איינצעלהייטען יאָ צו דאַרפען גלויבען אין דעם מאַכט פון דער ליעג. פיילען האָט עס שוין מעהר זיי איינמאָל באַהויפּטען אין די ליעג איז איינער פון די גרעסטע רעגעס.

ליטע האָט איינגעוויליגט איבערצוגעבען איהרע סכסוכים מיט פוי־לען דער ליעג, צו וועלכען פוילען האָט צוגעשטימט. אָבער ניט נור האָט פוילען אפגעריסען זיילנע פון ליטע, אהן דער ליעג צישטימונג, נאָר איהר גענעראַל זעליגאָווסקי דרינגט אַלץ טיעפער אין טיעפער אריין אין ליטהוישער טעריטאָריע, צו וועלכער פוילען קען קיינע טענות ניט האָבען.

די נאַציאָנען ליעג איז אין אַ לאַגע אפשר צו קענען דערמאָהנען אַז עס איז גיט קיין יושר אָבער זי קען זיך שטעלען געגען דעם.

דער ליעג איז ניט נור מאַכטלאָז, נאָר זי איז אין גאַנצען טויט, און דאָס שלעכער איהר קבורה וועט פאַרקומען אלץ בעסער וועט עס זיין ווייל מען וועט פאַרשפּאַרען נאָרען דעם עולם מיט נישט געשטיגענע און נישט געפלויגענע שלום פאַרהאַנדלונגס־טיטלען.

דער צויכער פון דער שטאָדט

אַנטער'ן נאָמען „מיידעט אויס טאָראָנטאָ", האָט די היגע „גלאָב" אַז אַרבייטער וועלכע קומען קיין טאָראָנטאָ זוכען אַרבייט זאָלען בעסער זיך וועגדען צו דער „נאָרט", וואו מען האָרף אַרבייטער, אַנשטאָט דעם וואָס אין שטאָדט פאַרגרעסערען זיי נאָר די צאָהל פון די אַרבייטס־לאָזע.

„גלאָב" שרייבט מיט רעכט צווישען אַנדערעס אין יענעם עדי־טאָריעלען נאָמען:

„עס איז דאָ גענוג אַרבייט אין די וועלדער און מינען פון דער נאָרט. איין שטעלען־קאָמפּאַניע פאַרלאַנגט יעצט פּופצעהן הונדערט מענשען. און עטלעכע מינען האָבען געמוזט אויפגעבען צוליעב דעם מאַנ־געל אין אַרבייט. די וועלט דאַרף האָבען פּאַפּיער. האָלץ, גאָלד, זיבער, און די וועלע אַנדערע פּראָדוקטען וואָס די וועלדער און מינען קענען געבען. די נאָרט־בעט אַרבייטער. און מענען דאַרטען פעהלען „מאַאַיים", איז אַכשנרת באַלוינונג פאַר דעם, וואָס מען פאַרשפּאַרט צו שטעהן אין אַ „בעלעגיר".

אין אַלגעמיין, ווידערהאָלען מיר איז די „גלאָב" גערעכט מיט איהר אויפריף, דאָך וועט עס גאַנץ וועניג נוצען ברענגען. צו שטאַרק אין דער צויכער פון דער שטאָדט, אַז עס זאָל קענען ווירקען.

עס איז ניט נור קיין טראַגעדיע זאַך, נאָר אין אַלע שטעדט קען מען הערען די זעלבע טענה, אַז די שטאָדט לייד־עט פון אַרבייטס־לאָזיגקייט צו דער צייט ווען אין דער „קאָנטרי" זוכט מען אַרבייטער — דער צוי־בער פון דער שטאָדט איז אַכער אַן איבעל וואָס קיין אויפריף אין קיין ער־קלערונגען קענען ניט באַזייטיגען.

זעלנסט־פאַרוואַלטונג פאַר אַרץ ישראל

פון וו. זשאַבאָטינסקי.

אויב די אַסיפת הנבחרים איז נישט קיין זויף, אויב זי איז נישט קיין זיכ־לאָזער און איבעריגער ווייז, האָט זי נאָר אין זין פאַר איהר עקזיסטענץ: צו גרינדען די זעלבסטפאַרוואַלטונג פון דעם אידישען ישוב אין א"י. „זעלבסט־פאַרוואַלטונג" איז אַ באַגריף, וועלכער נעהמט אַרום אַלץ: פון די שולען ביז דעם קאָנטאַקט מיט דער רעגירונג. אָט דאָס אַלץ דאַרף דער ישוב נעהמען אין זיינע אייגענע הענד און פיהרען דורך זיינע אויסערוועהלטע. דאָס איז די פאַ־דערונג פון דער צייט און פון דער לאַגע אין איהר ריינסטער און עקסטרעמסטער פאָרם: פאַרשטעהט זיך, אַז אין דער פּראַקטיק וועט דער ישוב מוזען געפינען אַ פשרה, וואָס גיט אַן אָרט אויך פאַר'ן איינפלוס פון דעם גלות — דעם גלות, וואָס וועט באַזאָרגען דאָס לאַנד מיט מענשען און געלד און וועט עס באַשאַ־פען אין דער גרויסער וועלט. אָבער דאָס דאַרף נישט איינשלינגען דעם עיקר. נישט אַ פיהרונג פון בעאַמטע פון דרויסען מיט אַ צוגאַב פון איינעם אָדער צוויי פון די ישוב־אויסערוועהל־טע. נאָר אַ פיהרונג פון ישוב־אויס־ערוועהלטע מיט אַ צוגאַב פון פאַר־שטעהער פון דער אָרגאַניזאַציע.

דריי תידדצים פלעגען מיר הערען נעגען דער דאָזיגער פאָדערונג. דער ער־שטער תירוץ איז: "די נאַציאָנאַלע דיס־ציפּלין" און די טענה, אַז דער ישוב איז נישט מעהר ווי אַ טייל פון דער צווייטער טיישער וועלט־אָרגאַניזאַציע. דער צווייטער תירוץ איז: דער "יושר", סטייטש. דאָס געלט גיט דאָך דער גלות, ס'איז דאָך דעריבער, פאַרשטעהט זיך, אַ יושר, אַז דער, וואָס גיט די מאָה, זאָל אויך האָבען די דעה. דער דריטער תירוץ איז: אַז "ס'איז ניטאָ קיין מעג שען" אין לאַנד און אַז אַ סך מענשען זיינען דאָ אין איירעאָפּאַ און אַמעריקאַ.

די נאַציאָנאַלע דיסציפּלין איז אַ הייליגע זאַך, אַזוי ווי יעדע הייליגע זאַך איז נישט גוט צו רופען איהר נאָמען אומזיסט. מען קען ניט איינאַרדענען די פאַרהעלטניש צווישען דעם ישוב און דעם גלות אויף'ן גרונד פון אַ "ריס־ציפּלין" אפילו ווען מיר זאָלען זי די־סען מיט'ן נאָמען "נאַציאָנאַלע". דער פּונקט, אַז דער ישוב "איז נישט מעהר ווי אַ טייל פון דער ציוניסטישער אָרגאַ־ניזאַציע" איז אַ פּוסטע אין אַ לעכער־ליכע פיקציע. פיילען האָט עס שוין מעהר ווי איינמאָל באַ־קלאָגט אַ צוגאַב פון לעבעדיגע מענשען, צוגאַב אַזוי ווי דער אידישער ישוב איז ליטע אָדער אין אַמעריקאַ. אמת, ער האָט אַ באַזונדער אויפגאַבע, וועלכע יענע האָבען נישט. אָבער דוקא צוליעב דער דאָזיגער אויפגאַבע, דאַרף ער, קודם כל זיך פאַרפעסטיגען אַלס אַ נאָרמאַלער ישוב און זאָרגען פאַר זיין עקזיסטענץ און וואַרשטאַנד פּונקט מיט דעם זעלבען געזונטען עגאָאיזם. וועלכען עס האָט, און עס דאַרף האָבען. דער ישוב איז ליטע און אין אַמעריקאַ

איז אַ געוויסער מאָס איז דער אַר־דיישער ישוב אין ליטע געהאַרצאַם און אינטערגעוואָרפען דער נאַציאָנאַלער דיס־ציפּלין. אָבער נאָר אין אַ געוויסער מאָס. ווען מען וועט פאָדערען פון איהם קרבנות לטובת דער גאַנצער נאַ־ציע, וועט ער די קרבנות ברענגען. אָבער ביז אַ געוויסער גרעניץ און נישט מעהר. ווייל ער וועט נישט וועלען. און ער איז אויך נישט מחויב. אונטערצו־ברענגען אָדער אפילו נאָר צו שטעלען אין סכנה זיין עקזיסטענץ. מעהר ווי דאָס וועט מען אפילו ניט פאָדערען פון איהם, פאַרשטעהט זיך, מיידע אין עפעס אַן אויסערגעוועהנליכען קריזיס. אין אַ געוועהנליכער צייט פאַרשטעהען אַלע, אפילו די סאַמע גרעסטע ענטוזיאַסטי־שע עקסטרימיסטען, אַז אויב די "נאַ־ציאָנאַלע דיסציפּלין" וועט פאַרגעהמען אין דעם לעבען פון ליטווישען ישוב אַזאַ אָרט אַזוי גרויס ווי צעהן פּראָצענט, אין גענוג. פון דעם אָרץ־ישראל'דיגען ישוב קאָן מען אפשר פאָדערען אַביסעל מעהר, לאָמיר זאָגען, ביז 20 פּראָצענט. אָבער נישט מעהר. וואָרום אויך דער אָרץ־ישראל'דיגער ישוב דאַרף, קודם כל לעבען זיין געזונדען טאָג־טעגליכען לעבענאָען זאָרגען פאַר זיין עקזיסטענץ. וואָס זיינען דען די טאָג־טעגליכע זאָר־גען אין אונזער דור אין אין די באַדינ־גונגען פון אונזער צייט. וואָס זיינען זיי דען, אויב מיר וועלען זיי באַצייכ־נען אין געבען זיי אריכטיגען נאָמען? זעלבסטפאַרוואַלטונג. ווען אפילו יעדער איד אין ליטע וואָלט געווען אַן אפיציע־לער ציוניסט און געצאָהלט אַ שקל, וואָלט זיך דאָך די ציוניסטישע וועלט־אָרגאַניזאַציע ניט אריינגעמישט אין די אָרטיגע אינטערעסען פון'ם ליטווישען ישוב, סיידען אין אַן אויסערגעוועהנלי־כען פאַל.

אָט דאָס איז אויך דער איינציגער יכוס פאַר'ן געזונטען איינאַדענען אַ־ענינס פון'ם ישוב אין א"י: פאַרשטעהט זיך מיט געוויסע אָבער זעהר קליינע אויסבעסערונגען: "20 פּראָצענט אַנ־שטאָט 10 פּראָצענט" און נישט מער. קיין אַנדער וועג איז נישטאָ און די נאָנ־צע דעקלאַמאַציע. פּראָזאַלאַגיע און די אַבערגינע פלאַפּלעריען וועגען דעם אונ־טערגעבען זיך פון'ם טייל פאַר'ן כלל וועלען נישט העלפען. א ישוב אָן קיין טייל פון אַן אָרגאַניזם: אַ ישוב אין, קודם כל, אַן אָרגאַניזם פאַר זיך אַליין.

אויך דער צווייטער תירוץ איז ניט ריכטיג. פאַרשטעט זיך די מענשען און דאָס געלד שיקט דער גלות, און אַזוי וועט נאָך זיין אין משך פון דורות. אָבער די מענשען, וועלכע דער גלות שיקט, וועלען דאָך אַריינקומען אין לאַנד און זיי הערען דאָך אויך אַריין אין דעם "ישוב". און נאָך דעקס הרשים וועלען זיי, אַז שום ספק, זיך אויך בונטעדיגען נעגען דער פּרעטענציע פון'ם גלות צו פיהרען די ענינים פון'ם ישוב. עס בלייבט נאָר — און עס וועט שטענדיג בלייבען — די געלד־פראַגע. איך האָב געזאָגט: "וועט שטענדיג בלייבען", וואָ־רום, ווען דער ישוב וועט האָבען אויס־צוהיטען אַן אָרט אין דער וועלט־אָרגאַניזאַציע. אפילו ווען מיר וועלען האָבען אַן ארמיי און פלאָט און מיר וועלען האָבען באַשיצען די אידען פון פּוי־לען און רומעניען, אַז. יו. אַז דאַן, אין דאַן נאָך מעהר דוקא, וועט אַריינ־פלייסען געלד פון גלות קיין א"י, אַזוי ווי עס פלייסט אַריין שטענדיג און אַר־מעטס און ביי יעדער נאַציע דאָס געלד פון די צושפּרייטע נאַציע־מיטגלידער אַז דער מעטראָפּאָליע. שטענדיג און אוטעטום און ביי יעדער נאַציע גיט אויס די מעטראָפּאָליע אויף איהר פאַרבעסע־רונג און פאַרשטאַרקונג פיעל מעהר גוטפיעל עס פאַרדינען איהרע איינוואוי־נער מיט'ן שווייס פון זייער פּנים. בפרט אַ מעטראָפּאָליע, וואָס ענטשטעהט איצט אַ מעטראָפּאָליע, וואָס האָט זיך נאָר וואָס אָנגעהויבען כויען.

דאָס שפּריך־וואָרט: "ווער עס ניט די מאָר, דער האָט די דעה", האָט נישט אין אַזעלכע פאַלען קיין אַנווענ־דונג. אויב אין ענגלאַנד, פראַנקרייך און אַמעריקאַ געפינט זיך די מאַכט אין די הענט פון די שטייערען־צאָהלער, איז דאָ נישט דערפאַר, ווייל זיי "גיבען די מאָה", נאָר ווייל זיי זיינען פאַר־אַנטוואָרטליך. פאַראַנטוואָרטליך מיט זייער לעבען און פאַרמעגען פאַר יעדע גוטע און שלעכטע זאַך, וואָס וועט קו־מען פון דער מאַכט. ווען דאָס לאַנד וועט אַרים ווערען, וועלען זיי ליידען הונגער, זיי און נישט קיין אַנדערע. אויב דאָס לאַנד וועט אַריינגעשלאָפען ווערען אין אַ מלחמה פלאַקער, וועלען זיי בריענען, זיי און נישט קיין אַנדערע. "ווער עס טראָגט די פאַראַנטוואָרטליכ־קייט, דער האָט די דעה" — אָט דאָס איז דער איינציגער ריכטיגער פּרינציפּ.

יאָ, דאָס געלד פאַר דער אויפבויונג פון'ם לאַנד קאָן געבען נאָר דער גלות. אָבער די פאַראַנטוואָרטליכקייט, די אמת'ע פאַראַנטוואָרטליכקייט פון הונ־גער און בלוט וועט טראָגען דער ישוב, פונקט אַזוי ווי עס איז געווען, אַז ווען דער גלות וועט האָבען אַ מעהר־ווערטיגע מאַכט אין דעם עקשנות פון יענעם געלאָזט לעבען, ערצוגען און נעבראַכט צו די טעג פון פסח אין יאָהר תר"ח מיט דעם אַלעם, וואָס איז געווען פאַר זיי און מיט דעם אַלעם, וואָס איז געשען נאָך זיי, זיינען געפאַלען דאָס קרבנות נישט אין באַסטאַן וואָס גיט עלה, תל־חי און ירושלים. אין דאָס לאַנד וועט אויך אַריינגעשלאָפען ווערען אַזוי ווי דאָס לאַנד וועט אַרויסגעשלאָפען ווערען אין אַ מלחמה פלאַקער, וועלען זיי בריענען, זיי און נישט קיין אַנדערע. "ווער עס טראָגט די פאַראַנטוואָרטליכ־קייט, דער האָט די דעה" — אָט דאָס איז דער איינציגער ריכטיגער פּרינציפּ.

יאָ, דאָס געלד פאַר דער אויפבויונג פון'ם לאַנד קאָן גאָר נאָר דער גלות. פונקט אַזוי ווי עס איז געווען, אַז ווען דער גלות לעבט נאָך אַזוי ווי דער גלות,